

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНАТА МРЕЖА

1 ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

- (1) Со Општите услови за пристап и користење на дистрибутивната мрежа (во понатамошниот текст: Општи услови) се уредуваат општите услови и начинот на пристап и користење на дистрибутивната мрежа од страна на потрошувачите на дистрибутивната мрежа како и меѓусебните права, обврски и одговорности на снабдувачите со електрична енергија (во понатамошниот текст: снабдувачи) и потрошувачите на електрична енергија (во понатамошниот текст: потрошувачи), а особено:
- 1) Начин и услови за испорака на електрична енергија;
 - 2) Начинот на отчитување, пресметка, фактурирање и наплата на надоместокот за користење на дистрибутивниот систем;
 - 3) Условите и постапката за исклучување на потрошувачите од дистрибутивната мрежа, по барање на снабдувачот.

Член 2

Примена на Општите услови

- (1) Општите услови се применуваат од страна на:
- 1) Операторот на дистрибутивниот систем за електрична енергија (во понатамошниот текст: ОДС);
 - 2) Снабдувач со електрична енергија (во понатамошниот текст: Снабдувач);
 - 3) Потрошувачи приклучени на дистрибутивниот систем и
 - 4) Потрошувачи приклучени преку електроенергетски постројки во сопственост на трети лица (изолирани индустриски дистрибутивни мрежи).
- (2) Под снабдувач во смисла на овие Општи услови се подразбира снабдувач, снабдувач со електрична енергија кој обезбедува универзална услуга и снабдувач со електрична енергија во краен случај.
- (3) Потрошувачите кои склучиле договор за снабдување со електрична енергија со снабдувач или трговец на отворен пазар на електрична енергија ги почитуваат во целост овие Општи услови.

Член 3

Дефиниции

- (1) Дефинициите за одделни изрази, содржани во Законот за енергетика, Правилата за снабдување со електрична енергија и Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија, го имаат истото значење и во овие Општи услови.

2 НАЧИН И УСЛОВИ ЗА ИСПОРАКА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 4

Општи услови

- (1) Дистрибуција на електрична енергија и моќност се врши преку дистрибутивната мрежа од страна на ОДС ако:

- 1) Потрошувачот е приклучен на дистрибутивната мрежа согласно закон и мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија;
- 2) Потрошувачот има склучено Договор за снабдување со електрична енергија со соодветен снабдувач на електрична енергија или со трговец со електрична енергија.

Член 5

Место на испорака на електрична енергија

- (1) Места на испорака на електрична енергија, преставуваат точките во кои ОДС врши испорака на електричната енергија и моќност на потрошувачот.
- (2) Места на мерење се местата во кои ОДС има инсталирано мерна опрема и врши мерење на испорачаната електрична енергија и моќност на потрошувачот.

Член 6

Пресметковни мерни места

- (1) Мерењето и отчитувањето на потрошената електрична енергија на секое пресметковно мерно место го врши ОДС согласно Законот за енергетика, Законот за метрологија, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Правилата за снабдување со електрична енергија.

Член 7

Испорака на електрична енергија и моќност

- (1) Испораката на електрична енергија и моќност за сметка на потрошувачот се врши во рамки на одбраната максимална едновремена моќност од страна на ОДС во Решението за согласност за приклучување на дистрибутивната мрежа, за секое мерно место на потрошувачот одделно.
- (2) Квалитетот на дистрибуција на електрична енергија се гарантира од страна на ОДС до точката на разграничување на сопственоста помеѓу дистрибутивната мрежа и објектите на потрошувачот односно електроенергетските објекти на трети лица на кои е приклучен објектот на потрошувачот.
- (3) ОДС не гарантира за причинување на евентуална штета која би настанала доколку на потрошувачот му биде прекината испораката на електрична енергија од страна на трето лице - сопственик на електроенергетскиот објект.
- (4) Ако корисникот е исклучен од страна на трето лице - сопственик на електроенергетскиот објект на кои е приклучен објектот на потрошувачот, истиот може да поднесе барање за приклучување на електродистрибутивната мрежа до ОДС во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Член 8

Ниво на дозволено повратно влијание во дистрибутивната мрежа

- (1) Користењето на дистрибутивната мрежа од страна на потрошувачите не треба да се одвива на начин со кој ќе се предизвикуваат повратни влијанија во дистрибутивната мрежа со кои се нарушува сигурната, безбедната и квалитетната дистрибуција на електрична енергија.
- (2) Корисникот го користи дистрибутивниот систем во рамки на одобрената максимална едновремена моќност утврдена во Решението за согласност за приклучување издадено од ОДС во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и истата не смее да ги надминува утврдените вредности.
- (3) Ако при користење на дистрибутивната мрежа, се утврди дека корисникот ја надминува максимално одобрената моќност од став (2) од овој член, ОДС ќе го известат корисникот за потребата од отпочнување на постапка за зголемување на одобрената моќност и ќе го предупреди дека ќе биде исклучен од дистрибутивниот систем доколку и понатаму ја надминува одобрената моќност од Решението за согласност за приклучување.

Член 9

Ниво на квалитет на извршена услуга

- (1) Квалитетот на електричната енергија која се испорачува преку дистрибутивната мрежа на ОДС треба да биде во согласност со критериумите за квалитет на испорачаната електрична енергија утврдени со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.
- (2) ОДС е одговорен за квалитет на електрична енергија која се испорачува преку дистрибутивната мрежа која е во негова сопственост до:
 - 1) точката на разграничување на сопственоста помеѓу дистрибутивната мрежа на ОДС и објектот на потрошувачот;
 - 2) точката на разграничување на сопственоста помеѓу дистрибутивната мрежа на ОДС и објектите на трети лица на кои е приклучен објектот на потрошувачот.
- (3) По исклучок на став (1) од овој член, потрошувачот може да побара испорака на електрична енергија со квалитет подобар од утврдениот согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија, при што трошокот за обезбедување на бараното ниво на квалитет паѓа целосно на товар на потрошувачот.

Член 10

Размена на податоци и информации помеѓу ОДС и потрошувачот

- (1) ОДС ќе го извести потрошувачот:
 - 1) доколку ангажира поголема моќност од одобрената максимална едновремена моќност од страна на ОДС;
 - 2) за сите планирани прекини, во согласност со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Правилата за снабдување со електрична енергија;
 - 3) за промената на погонските услови во мрежата, при што потрошувачот е должен да го прилагоди нивото на заштита на заштитните уреди и опрема на електроенергетските уреди на овие промени;
 - 4) за зголемувањето на струја на куса врска во високонапонската и/или среднонапонската мрежа ако тие вредности се поголеми од оние за кои се димензионирани заштитните уреди и опрема на електроенергетските уреди на потрошувачот, при што потрошувачот е должен да го прилагоди нивото на заштита на своите заштитни уреди и опрема на зголемувањето на струја на куса врска;
 - 5) други случаи, согласно Законот за енергетика, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Правилата за снабдување со електрична енергија.
- (2) Потрошувачот е должен да го извести ОДС:
 - 1) доколку воочи оштетување на мерната опрема од мерните места, неправилно функционирање на мерната опрема, кражба на мерната опрема или на останатата опрема, отстранување или оштетување на пломбата и оштетување на мерните ормари,
 - 2) доколку ги промени карактеристиките на својата потрошувачка и на тој начин отстапува од одобрената максимална едновремена моќност и/или други обврски кои му се утврдени од страна на ОДС;
 - 3) други случаи, согласно Законот за енергетика, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Правилата за снабдување со електрична енергија;
- (3) Потрошувачот може да се обрати до Центарот за односи со потрошувачи на ЕВН за да пријави дефект или да добие информации, советувања и услуги на на 0890 88888, 24 часа, 7 дена во неделата, 365 дена во годината.

Член 11

Размена на податоци и информации помеѓу ОДС и Снабдувач

- (1) Снабдувачите и ОДС комуницираат и разменуваат податоци и информации поврзани со испораката на електрична енергија и услугите што ги обезбедуваат операторите, за што потпишуваат Протокол за комуникација и размена на податоци и информации во согласност со Правилата за снабдување со електрична енергија кој го изработува ОДС во соработка со снабдувачите.

- (2) ОДС ги доставува мерните податоци до снабдувачот во форма и на начин утврден од страна на ОДС.
- (3) За мерните уреди каде ОДС не извршил отчитување, а за истите потрошувачот доставил измерени податоци во писмена форма до снабдувачот, истиот е должен да ги достави добиените мерни податоци до ОДС.
- (4) Снабдувачот има право да побара од ОДС да изврши отчитување на мерните уреди на потрошувачите во случај на:
 - 1) приговор на сметка или фактура за потрошена електрична енергија од потрошувачот кој се однесува на мерните податоци;
 - 2) раскинување на Договор за снабдување со електрична енергија;
 - 3) промена на сопственоста на објектот или при давање под закуп од страна на сопственикот на трето лице.
- (5) Во услови на виша сила ОДС треба да го информира снабдувачот за прекините во напојувањето со електрична енергија, реоните кои се опфатени, за проценетото времетраење на прекините, за времетраењето на прекините заради појава на дефекти во делови од дистрибутивната мрежа предизвикани од Виша сила, како и за други корисни информации, кои му се неопходни на снабдувачот, за негова комуникација со потрошувачите. Начинот на комуникација и размена на информации и податоци помеѓу двете страни во услови на виша сила може да биде преку електронска пошта или факс.

3 НАДОМЕСТОК ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНИОТ СИСТЕМ

Член 12

Надоместок за користење на дистрибутивниот систем

- (1) За користење на дистрибутивната мрежа се плаќа надоместок во согласност со Тарифниот систем за дистрибуција на електрична енергија, врз основа на тарифи за пресметковни елементи кои се одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија.

Член 13

Фактурирање и плаќање на надоместок за користење на дистрибутивниот систем

- (1) Пресметката на надоместокот за користење на дистрибутивниот систем се врши по извршено отчитување или проценка на количините на испорачана електрична енергија од страна на ОДС за определен пресметковен период согласно Правилата за снабдување со електрична енергија.
- (2) За користење на дистрибутивниот систем, ОДС доставува фактура непосредно на потрошувачот, односно на соодветниот снабдувач за неговите потрошувачи, доколку врз основа на Законот за енергетика снабдувачот склучил договор со ОДС за фактурирање на надоместокот за користење на дистрибутивниот систем, во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на завршување на пресметковниот период.
- (3) Потрошувачот е должен фактурата од став (2) од овој член да ја плати во рок од 20 (дваесет) дена од денот на завршување на пресметковниот период.
- (4) Во случај на доцнење во плаќањето на фактурите од страна на потрошувачот, ОДС има право да пресмета законска казнена камата.
- (5) Потрошувачот има право да поднесе приговор на доставената фактура во писмена форма, заедно со објаснување на причините за приговорот во согласност со Правилата за снабдување со електрична енергија, во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на нејзиното доставување. Корисникот кој приговара делумно на пресметката од доставената фактура, е должен неспорениот дел од фактурата да го плати во рокот наведен во став (3) од овој член.
- (6) Потрошувачот кој не добил фактура должен е од ОДС да побара копија од фактурата за испорачана електрична енергија.
- (7) ОДС има право да врши исправка на пресметките за надоместокот за испорачана електрична енергија во случај на грешки во отчитувањето на мерните уреди, односно во случај на дефект на мерните уреди,

како и погрешно применета тарифа за дистрибуција на електрична енергија во согласност со Законот за облигациони односи и Правилата за снабдување со електрична енергија.

- (8) ОДС има право да ја прекине испораката на електрична енергија во случај на неплаќање на фактурите, како и во други случаи согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Правилата за снабдување со електрична енергија.

Член 14

Гаранција за плаќање од потрошувач

- (1) Потрошувачот кој не го платил надоместокот за користење на дистрибутивниот систем за последниот месец, во рок од 15 дена треба да достави на ОДС соодветна гаранција за плаќање на обврските со износ од претходно неплатената фактура како и да го подмири направениот долг.
- (2) Гаранцијата за плаќање од став (1) од овој член треба да биде инструмент за обезбедување на плаќањето прифатлив за ОДС во форма на депозит или банкарска гаранција. ОДС исто така може да одлучи да прифати инструмент за обезбедување на плаќањето во форма на залог, хипотека, нотарски заверена меница со извршна клаузула или задолжница.
- (3) Доколку ОДС утврди дека доставениот инструмент за обезбедување наплаќање не е доволен или соодветен, има право да побара дополнителен или нов инструмент за обезбедување на плаќање од потрошувачот.
- (4) Доколку потрошувачот не достави инструмент за обезбедување на плаќање во согласност со став (1) и (3) од овој член, ОДС има право да ја прекине испораката на електрична енергија на потрошувачот.
- (5) Доколку доставениот инструмент за обезбедување на плаќањето се активира, потрошувачот треба да достави нов инструмент за обезбедување на плаќање согласно ставовите (1), (2) и (3).

Член 15

Гаранција за плаќање од снабдувачот

- (1) Ако ОДС има склучено договор со снабдувач со електрична енергија со кој ги овластува да ги наплаќаат надоместоците за користење на дистрибутивниот систем и преносниот систем од потрошувачите приклучени на дистрибутивната мрежа, снабдувачите треба да достават банкарска гаранција на ОДС во износ од две просечни месечни фактури за дистрибуција на електрична енергија од претходната година.
- (2) Гаранцијата за плаќање од став (1) од овој член треба да биде инструмент за обезбедување на плаќањето прифатлив за ОДС во форма на депозит или банкарска гаранција. ОДС исто така може да одлучи да прифати инструмент за обезбедување на плаќањето во форма на залог, хипотека, нотарски заверена меница со извршна клаузула или задолжница.
- (3) Доколку ОДС утврди дека доставениот инструмент за обезбедување наплаќање не е доволен или соодветен, има право да побара дополнителен или нов инструмент за обезбедување на плаќање од снабдувачот.
- (4) Доколку снабдувачот не достави инструмент за обезбедување на плаќање во согласност со став (1) и (3) од овој член, ОДС има право да ја прекине испораката на електрична енергија на потрошувачите со кои снабдувачот има склучено договори за снабдување.
- (5) Доколку доставениот инструмент за обезбедување на плаќањето се активира, снабдувачот, треба да достави нов инструмент за обезбедување на плаќање согласно ставовите (1), (2) и (3).

4 ИСКЛУЧУВАЊЕ НА ПОТРОШУВАЧ

Член 16

Услови за исклучување на потрошувач

- (1) ОДС има право да го исклучи потрошувачот од дистрибутивниот систем доколку:
 - 1) Потрошувачот неовластено превзема електрична енергија од дистрибутивниот систем, во согласност со одредбите од Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија;

- 2) Потрошувачот не се придржува на одредбите од Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија;
 - 3) ОДС има потреба да изврши контрола, баждарење, замена, вградување, дислокација на мерни уреди и опрема;
 - 4) Потрошувачот не дозволува пристап на имотот кој е во негова сопственост или во негово владение заради спречување ОДС да врши мерење, отчитување, контрола, баждарење, замена, вградување, дислокација на мерни уреди и на опрема, или да утврдат дали се врши кражба на електрична енергија преку приклучокот;
 - 5) Потрошувачот не извршил плаќање на надоместокот за користење на дистрибутивниот систем во рок и на начин утврден во овие Општи услови;
 - 6) Снабдувачот со кој потрошувачот има склучено Договор за снабдување со електрична енергија поднел барање за негово исклучување, во согласност со одредбите од Правилата за снабдување со електрична енергија и овие Општи услови;
 - 7) Потрошувачот не склучил соодветен договор за предавање или превземање на електрична енергија;
 - 8) Исклучувањето на потрошувачот е наложено од страна на надлежен суд или друг надлежен орган;
 - 9) Користењето на електроенергетските објекти, опремата и инсталациите од страна на потрошувачот предизвикува непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето и имотот;
 - 10) Потрошувачот побара од ОДС да биде исклучен од дистрибутивниот систем.
- (2) По престанувањето на причините за исклучување на потрошувачот од ставот (1) на овој член, ОДС ќе изврши повторно приклучување на потрошувачот.
- (3) Потрошувачот е должен да плати надомест за повторно приклучување, во согласност со Ценовникот на услуги на ОДС.

Член 17

Потрошувачи на кои не смее да им се прекине испораката на електрична енергија

- (1) ОДС ќе им ја прекине испораката на потрошувачите кои се дефинирани како потрошувачи на кои не смее да им се прекине испораката на електрична енергија согласно Правилата за снабдување со електрична енергија, доколку потрошувачите во период не подолг од 45 дена од денот на настанување на обврската за плаќање на фактурата не обезбеди гаранција за плаќање.
- (2) Гаранцијата од ставот (1) се уредува со договор за снабдување помеѓу снабдувачот и потрошувачите на кои не смее да им се прекине испораката на електрична енергија во кој се утврдуваат инструментите и начинот на доставување на гаранција за обезбедување на плаќањето и истата треба да биде во износ од просечна месечна потрошувачка на електрична енергија во петходната година, за два месеци однапред.
- (3) Доколку гаранцијата од ставот (1) се активира потрошувачот е должен да ја надополни истата во рок од 15 дена.

Член 18

Исклучување на потрошувач по барање на снабдувачот

- (1) ОДС по барање на снабдувачот, ќе ја прекине испораката на електричната енергија на пресметковното мерно место во согласност со Правилата за снабдување со електрична енергија.
- (2) За реализација на прекинот на испорака на електрична енергија од ставот (1) на овој член, најмалку 3 дена пред истекот на секој календарски месец, снабдувачот до ОДС е должен да достави барање за прекин на испорака на образец претходно изготвен од страна на ОДС, во кое се наведени мерните места на потрошувачите на кои треба да им биде прекината испораката во месецот кој следи. Во барањето за прекин на испораката снабдувачот ги подредува мерните места по приоритет за исклучување.
- (3) ОДС во согласност со своите расположливи капацитети, а воедно земајќи го во предвид редоследот по приоритет од барањето за прекин на испорака доставено од снабдувачот, ќе направи план за исклучување според кој ќе изврши прекин на испорака на електрична енергија на мерните места содржани во барањето од став (1) и за истиот електронски ќе го информира снабдувачот.

- (4) Снабдувачот може да го повлече барањето за прекин на испорака од став (2) на овој член, најдоцна еден работен ден пред датумот предвиден за реализација на прекилот на испорака на електрична енергија.
- (5) Во случај кога снабдувачот не го испочитувал рокот за повлекување на барањето за прекин на испорака на електрична енергија утврден во став (4) на овој член, односно истиот побарал повлекување на барањето по истекот на рокот, барањето за прекин на испорака ќе се реализира од страна на ОДС и за истото снабдувачот е должен да плати надоместок за исклучување и повторно приклучување согласно членот 20.
- (6) Доколку на ОДС му е оневозможен пристап до мерниот уред, ОДС во рок од 7 работни дена повтроно ќе направи обид да ја прекине испораката на електрична енергија на технички спроведлив начин за што снабдувачот е должен да плати надоместок за исклучување согласно членот 20.
- (7) Доколку ОДС и покрај сите разумно направени напори не може да го реализира исклучувањето поради оневозможен пристап до мерниот уред од страна на потрошувачот, ОДС електронски ќе го извести снабдувачот со цел истиот да превземе натамошни дејствија за наплата на неговото побарување.

Член 19

Повторно приклучување на потрошувач по барање на снабдувачот

- (1) Во случај кога причината за прекин на испорака на електрична енергија на потрошувачот престанала да важи, снабдувачот до ОДС ќе достави барање за повторно приклучување во кое се наведени мерните места на потрошувачите на кои е потребно повторно да им се воспостави испорака на електрична енергија.
- (2) ОДС во согласност со своите расположливи капацитети ќе направи план за приклучување според кој ќе изврши приклучување на мерните места содржани во барањето од став (1) и за истиот електронски ќе го информира снабдувачот.
- (3) Во зависност од начинот на исклучување и напонското ниво на кое е приклучен потрошувачот, ОДС ќе го реализира барањето за повторно приклучување:
 - 1) во рок од еден работен ден, за потрошувачи приклучени преку броила кои имаат можност за далечинско исклучување и приклучување;
 - 2) во рок од два работни дена, за потрошувачи приклучени на нисконапонска мрежа, кои немаат броила со можност за далечинско исклучување и приклучување;
 - 3) во рок од два работни дена за потрошувачи приклучени на среднонапонска мрежа.

Член 20

Надоместок за исклучување и повторно приклучување на корисник

- (1) ОДС на Снабдувачот ќе му достави фактура за сите реализирани исклучувања и повторни приклучувања на потрошувачите во текот на пресметковниот период во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на завршување на пресметковниот период врз основа на Ценовник на услуги.
- (2) Рокот за плаќање на фактурата од став (1) одо овој член изнесува 20 (дваесет) дена од денот на завршување на пресметковниот период.

5 ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 21

Влегување во сила

- (1) Овие Општи услови влегуваат во сила и истите ќе се применуваат со денот на нивно донесување.
- (2) ОДС ќе ги објави овие Општи услови на својата интернет страна во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на нивно донесување.